

Jan Brzóska

Politechnika Śląska

INTELIGENTNE SPECJALIZACJE REGIONU JAKO SZANSA WZROSTU INNOWACYJNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA

Wprowadzenie

W warunkach globalizacji i nasilającej się konkurencji rośnie rola gospodarki opartej na wiedzy (GOW) zdolnej do kreowania i wdrażania różnych rodzajów innowacji. Tymczasem w polskiej gospodarce, jak i w codziennym życiu Polaków, postęp innowacyjności jest ciągle niezadowalający¹. Niski poziom innowacyjności polskiej gospodarki staje się jej słabością, ale zarazem wielkim wyzwaniem rozwojowym. Innowacje mają duże i ciągle rosnące znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego i to zarówno w skali globalnej, jak i lokalnej. Jednocześnie wdrażanie innowacji wiąże się często z dużym ryzykiem i koniecznością angażowania znaczących zasobów wiedzy i zasobów finansowych, co dla przedsiębiorstw (zwłaszcza małych i średnich) stanowi barierę wzrostu ich innowacyjności. Zniwelowanie tej bariery oraz docenianie innowacji jako determinanty rozwoju powoduje, że praktycznie wszystkie rozwinięte kraje świata stosują politykę wsparcia i kreowania innowacji. Wykorzystywane są przy tym rozmaite metody i instrumenty wspierania innowacji. Mogą one oddziaływać na różne sfery, obszary i podmioty systemu społeczno-gospodarczego, w szczególności ważne są tu przedsiębiorstwa i ośrodki naukowo-badawcze. Potrzeba wsparcia innowacji jest więc bezdyskusyjna, racjonalny powinien być wybór aplikowania instrumentów i metod polityki innowacji w aspekcie ich skuteczności. Na poziomie regionu ważnymi takimi instrumentami są regionalne strategie innowacji (RSI). Dla województwa śląskiego oprza-

¹ J. Brzóska, J. Pyka: Regionalna strategia innowacji – szansa rozwoju przedsiębiorstw w regionie, Restrukturyzacja. W: Teoria i praktyka w obliczu nowych wyzwań. Red. R. Borowiecki, A. Jaki. Uniwersytet Ekonomiczny, Kraków 2011, s. 687-704.

cowana została Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020². Jest ona będącą już drugim tego typu dokumentem w Regionie. Pierwsza strategia innowacji realizowana była w latach 2003-2012³. Wartość tego rodzaju opracowań strategicznych w dużym stopniu zależy od ich skuteczności, której miarą będą zrealizowane cele. Ważnym instrumentem realizacji strategii na poziomie regionalnym jest jej model wdrożenia. W przypadku strategii województwa śląskiego oparto go na rozwoju inteligentnych specjalizacji. Przedmiotem badań był ekosystem innowacji⁴ traktowany jako wizja strategiczna regionalnej strategii innowacji i możliwości jego wdrożenia w regionie. W szczególności artykuł ten oparto na badaniach⁵ poświęconych RSI i modelowi jej wdrożenia w województwie śląskim.

Jego celem jest przedstawienie istoty wybranych dla regionu inteligentnych specjalizacji oraz ich roli dla wzrostu innowacyjności regionu oraz przedsiębiorstw. Podmiotem badań było województwo śląskie – region Górnego Śląska, gdzie dokonano udaną restrukturyzację przemysłu, a którego szansą jest rozwój intensywnie wykorzystujący gospodarkę opartą na wiedzy (GOW).

1. Wzrost innowacyjności polskiej gospodarki – wyzwanie i warunek rozwoju

Analizując wyniki uzyskane w latach 2011-2012 w dziedzinie innowacyjności⁶ w UE (rys. 1) można zauważyć, że kraj nasz lokuje się w grupie nazwanej „innowatorzy o skromnych wynikach”, do której należy Polska, Łotwa, Rumunia, Bułgaria. Kraje te uzyskały wyniki bardzo niskie (około dwukrotnie niższe od średniej UE). Podkreślić należy, że w latach 2009-2010 kraj nasz zaliczono do grupy państw o umiarkowanym poziomie innowacyjności (w której znalazły się: Słowacja, Węgry, Czechy, Grecja, Malta, Włochy, Portugalia i Estonia).

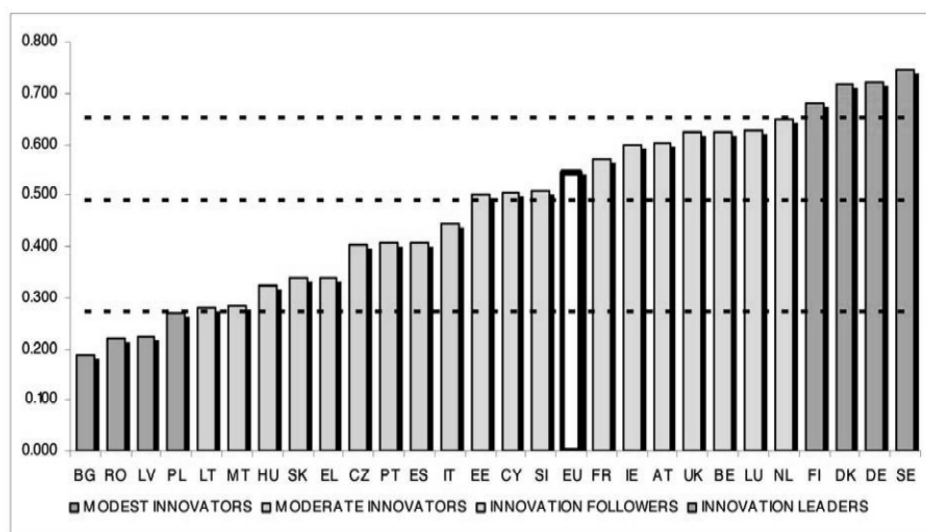
² Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. Urząd Marszałkowski, Katowice 2013.

³ Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013. Urząd Marszałkowski, Katowice 2003.

⁴ Pojęcie ekosystemu w aspekcie ekonomicznym przedstawił J.F. Moore: The Rise of a New Corporate Form. „Washington Quarterly” 1998, Vol. 21, No. 1, s. 167-181. W ujęciu społecznym pojęcie to zdefiniował E.G. Carayannis: The Strategic Management of Technological Learning. FL: CRC Press, Boca Raton 2001, s. 12.

⁵ Zespół badawczy w ramach projektu: Zarządzanie, wdrażanie i monitorowanie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego. Katowice 2010-2013.

⁶ W tej części pracy wykorzystano raport Innovation Union Scoreboard 2013. European Union, 2013.

Rys 1. Kształtowanie się sumarycznego wskaźnika innowacyjności (SII) w krajach UE w latach 2011-2012

Źródło: Innovation Union Scoreboard 2013, s. 5.

Wybrane wskaźniki charakteryzujące poszczególne perspektywy innowacyjne przedstawiono w tabeli 1. Wyniki polskiej gospodarki zestawiono porównawczo ze średnią państw UE, a także w odniesieniu do lidera europejskiego – Szwajcarii oraz najbardziej innowacyjnego kraju w UE, tj. Szwecji.

Tabela 1

Wskaźniki charakteryzujące innowacje w Polsce, Szwecji, Szwajcarii i przeciętna w UE-27 w latach 2007-2012

1	Wymiary i wskaźniki w EIS	Wartość wskaźnika dla Polski	Wartość wskaźnika dla Szwajcarii	Wartość wskaźnika dla Szwecji	Wartość wskaźnika dla UE-27
1	2	3	4	5	6
SIŁY SPRAWCZE INNOWACJI					
1.1.	Liczba osób posiadających stopień doktora w naukach ścisłych i technicznych oraz społecznych i humanistycznych na 1000 mieszkańców w wieku 25-34 lat)	0,70* 0,90** <u>0,5</u>	2,38 3,4 <u>3,1</u>	2,25 3,2 <u>2,9</u>	1,03 1,4 <u>1,5</u>
1.2.	Udział inwestycji venture capital w przedsiębiorstwa jako % PKB	0,045 0,043 <u>0,051</u>	0,17 0,162 <u>0,156</u>	0,288 0,227 <u>0,094</u>	0,118 0,110 <u>0,094</u>

cd. tabeli 1

1	2	3	4	5	6
DZIAŁALNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW					
2.2.	Udział (%) MŚP wprowadzających własne innowacje w ogólnej liczbie MŚP	17,2 13,8 <u>11,34</u>	34,4 28,2 <u>28,28</u>	41,8 37,0 <u>37,68</u>	30,0 30,3 <u>31,83</u>
2.3.	Udział (%) MŚP kooperujących w zakresie innowacji w ogólnej liczbie MŚP	9,3 6,40 <u>4,15</u>	12,1 9,4 <u>9,45</u>	16,6 16,5 <u>17,47</u>	9,5 11,2 <u>11,69</u>
2.4.	Liczba wynalazków zgłoszonych do ochrony do EPO na milion mieszkańców	41,9 <u>45</u>	430,7 <u>812</u>	269,6 <u>893</u>	114,9 <u>390</u>
WYNIKI					
3.1.	Przedsiębiorstwa wprowadzające innowacje produktowe i procesowe jako % ogólnej liczby MŚP	20,4 17,6 <u>14,4</u>	52,9 57,0 –	40,7 40,6 <u>47,38</u>	33,7 34,2 <u>38,44</u>
3.2.	Przedsiębiorstwa wprowadzające innowacje marketingowe i organizacyjne jako % ogólnej liczby MŚP	29,1 18,7 <u>19,96</u>	– – –	– 36,7 <u>42,15</u>	40,0 39,1 <u>40,30</u>
Otwartość, doskonałość i atrakcyjność systemu naukowo-badawczego					
4.1.	Ilość projektów międzynarodowych na 1 mln mieszkańców	186 <u>213</u>	– <u>1692</u>	1306 <u>1604</u>	266 <u>300</u>
4.2.	Procentowy udział publikacji należących do 10% najczęściej cytowanych publikacji do całej liczby publikacji	0,04 <u>0,04</u>	0,16 <u>0,16</u>	0,12 <u>0,13</u>	0,11 <u>0,11</u>

* Zwykłą czcionką odnotowano wyniki z lat 2007-2008.

** Pogrubioną czcionką oznaczono wyniki uzyskane w 2009 roku, podkreślono wyniki najnowsze; – oznacza brak danych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: European Innovation Scoreboard (EIS) 2009. Comparative Analysis and Innovation Performance, s. 59-66; Innovation Union Scoreboard 2010, The Innovation Union's Performance Scoreboard for Research and Innovation, 1 February 2011, s. 61-62; Innovation Union Scoreboard 2013. Belgium, February 2013, s. 71.

Zestawione dane w tabeli 1 w sposób oczywisty wskazują na ogromny dystans polskiej gospodarki do europejskich liderów innowacji, ale także do średniej UE. Podobna jest sytuacja w skali regionalnej. Poziom innowacyjności polskich regionów jest znacząco niższy od regionów takich państw, jak Włochy, Francja, Niemcy czy Finlandia⁷. Przetawiona sytuacja w zakresie innowacyjno-

⁷ J. Brzóska, J. Pyka: Uwarunkowania wdrożenia RIS w województwie śląskim. Bariery i ograniczenia. W: Nowoczesność przemysłu i usług w warunkach kryzysu i nowych wyzwań. Red. J. Brzóska, J. Pyka. Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa, Akademia Ekonomiczna, Katowice 2013, s. 130-133.

ści stawia przed Polską gospodarką wielkie wyzwania w tym zakresie. Ze wszech miar celowe jest więc stosowanie metod i narzędzi wspierających procesy kreowania, absorpcji i dyfuzji innowacji. Do nich zaliczyć można regionalne strategie innowacji – (RSI). Obecnie dużą rolę w tego rodzaju strategiach odgrywają wybrane i rozwijane przez dany region inteligentne specjalizacje.

2. Inteligentne specjalizacje siłą sprawczą wdrażania RSI

Inteligentna specjalizacja (smart specialisation) jest koncepcją, a także narzędziem w zakresie polityki innowacji służącym określeniu i budowaniu obecnej i przyszłej pozycji regionu lub kraju w gospodarce opartej na wiedzy⁸. Najważniejsze założenia tej koncepcji to:

1. Wdrożenie inteligentnej specjalizacji wymaga utworzenia odpowiednio dużego obszaru badań i innowacji, który spowoduje rywalizację między wieloma konkurentami. Będzie to umożliwiło wykorzystanie efektów: skali, zakresu i rozprzestrzeniania się.

2. Konkurencja europejskich państw i regionów w tych samych dziedzinach nauki czy obszarach gospodarki nie zapewni oczekiwanych rezultatów z uwagi na brak efektów skali czy uzyskania odpowiedniej masy krytycznej.

3. Istotę koncepcji inteligentnej specjalizacji określają tzw. technologie ogólnego zastosowania (General Purpose Technologies, GTPs). Technologie te charakteryzuje to, że są powszechne stosowane w wielu obszarach ludzkiej aktywności.

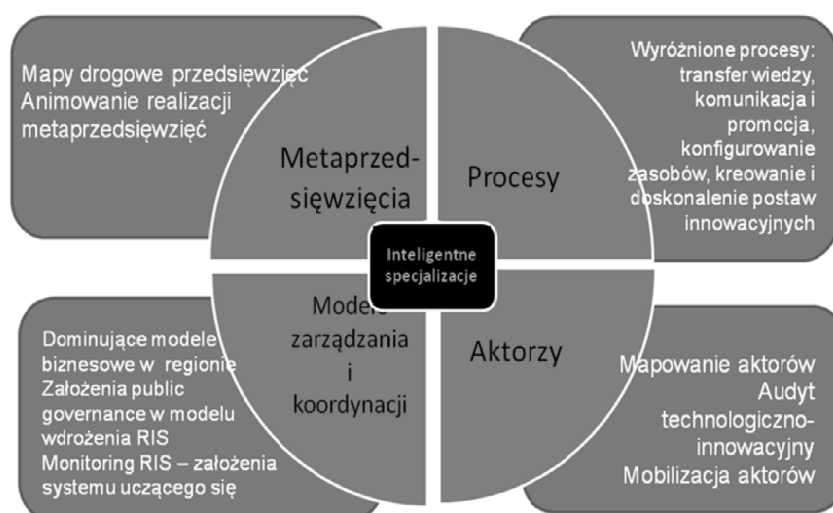
4. Implementacja inteligentnych specjalizacji powinna polegać na „przedsiębiorczym” procesie uczenia się, który będzie wskazywał dziedziny nauki i technologii, w jakich dany region lub państwo może być liderem w skali europejskiej i światowej. Głównymi aktorami tego procesu powinni być przedsiębiorcy, a administracja publiczna powinna zapewnić odpowiednie wsparcie⁹.

W przypadku rozwoju regionalnego inteligentna specjalizacja opiera się na relacjach pomiędzy nauką, sferą publiczną, edukacją i biznesem. W kontekście takich relacji głównym warunkiem rozwoju inteligentnych specjalizacji jest wykorzystanie jego potencjału poprzez możliwie najlepsze dopasowanie kierunków rozwoju nauki oraz kształcenia w tym regionie do jego specyfiki społecznej i gospodarczej. W aspekcie wdrażania RSI oznacza to m.in. skierowanie interwencji publicznej na takie inicjatywy, działania i projekty, które umożliwiają

⁸ P. David, D. Foray, B. Hall: Smart Specialisation. The Concept. „Knowledge Economists Policy” 2007, s. 1.

⁹ M. Kardas: Inteligentna specjalizacja – (nowa) koncepcja polityki innowacyjnej. „Optimum. Studia Ekonomiczne” 2011, nr 2, s. 127.

specjalizację danego regionu. Wybór inteligentnych specjalizacji to nie tylko dogłębna diagnoza potencjału regionu, ale i wizja jego możliwości rozwoju. Uwzględnić tu trzeba zarówno kontekst dynamiki otoczenia krajowego, jak i uwarunkowania globalne, w tym sposobności wykorzystywania zasobów globalnych tak ważnych w innowacyjnych modelach biznesu¹⁰. Mając to na uwadze w pracach badawczo-projektowych nad RSI i dla regionu, zostały energetyka, medycyna (w szerszym znaczeniu) oraz technologie informatyczne i komunikacyjne (ICT). Specjalizacje te wraz z metaprzedsiewzięciami, procesami, aktorami oraz modelem zarządzania i koordynacji stanowią podstawowe elementy modelu wdrożenia RSI (rys. 2). Rola inteligentnych specjalizacji jest o tyle inna niż pozostałe elementy opracowanego modelu, że ich rozwój wymaga korzystania i zaangażowania pozostałych składowych.

Rys. 2. Elementy modelu wdrażania RSI w województwie śląskim

Źródło: Model wdrożeniowy Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. UM, Katowice 2013, s. 15.

W szczególności prezentowany model zorientowany jest na wdrożenie wizji strategii, którą był regionalny ekosystem innowacji województwa śląskiego kształtowany w pięciu obszarach strategicznych¹¹. Dla realizacji strategii określono dwa priorytety (tabela 2).

¹⁰ C.K. Prahalad, M.S. Krishnan: *New Age of Innovation*. Mc Graw Hill, 2008, s. 15.

¹¹ Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego..., op. cit., s. 12-39 oraz Model wdrożeniowy Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. UM, Katowice 2013, s. 6.

Tabela 2

Znaczenie inteligentnych specjalizacji dla realizacji celów RIS

Cele regionalnej strategii innowacji	Inteligentne specjalizacje		
	energetyka	medycyna	ICT
Priorytet 1. Powiększanie i wewnętrzna integracja potencjału innowacyjnego regionu			
Cel strategiczny 1.1. Wspieranie zmian środowisk innowacyjnych silnie współpracujących z centrami wytwarzania wiedzy i informacji w skali globalnej	XX	XX	XXX
Cel strategiczny 1.2. Osiągnięcie doskonałości w zakresie zaawansowanych usług zdrowotnych, realizowanych w partnerstwie ośrodków klinicznych, wysoko technologicznych jednostek badawczych i innowacyjnych przedsiębiorstw inżynierii medycznej	X	XXX	XX
Cel strategiczny 1.3. Sieciowe współtworzenie i współużytkowanie infrastruktury badań przez jednostki naukowe, uniwersytety, przedsiębiorstwa i instytucje użyteczności publicznej	XX	XX	XX
Cel strategiczny 1.4. Internacjonalizacja sektora MŚP poprzez specjalizację usług instytucji wspierania innowacyjności	XX	XX	XXX
Cel strategiczny 1.5. Pomnażanie wiedzy, umiejętności i kompetencji podmiotów tworzących ekosystem innowacji	XX	XX	XX
Priorytet 2. Kreowanie inteligentnych rynków dla technologii przyszłości			
Cel strategiczny 2.1. Współtworzenie sieci centrów kompetencji służącej rozwojowi inteligentnych rynków	XXX	XXX	XX
Cel strategiczny 2.2. Znaczące zaawansowanie digitalizacji w sieciach usług publicznych, szczególnie w sektorze medycznym, administracji publicznej i edukacji	XX	XX	XXX
Cel strategiczny 2.3. Budowa nowej infrastruktury inteligentnego wzrostu, bazującego na technologiach niskoemisyjnych i efektywności energetycznej	xxx	X	XX
Cel strategiczny 2.4. Wysoki poziom uczestnictwa przedsiębiorstw sektora MŚP w sieciach współpracy o zasięgu regionalnym i ponadregionalnym zwiększających jego udział w inteligentnych rynkach	XXX	XXX	XX
Cel strategiczny 2.5. Wzmacnianie aktywności grup prosumenckich	XXX	XXX	XX

X – umiarkowany lub minimalny wpływ na realizację celu.

XX – duży wpływ na realizację celu.

XXX – decydujący wpływ na realizację celu.

W obszarze tych priorytetów sformułowano cele strategiczne, których realizacja jest związana z rozwojem inteligentnych specjalizacji. W tabeli 2 zaprezentowano wyniki eksperckiej¹² oceny oddziaływania specjalizacji na poszczególne cele strategiczne. Przeprowadzona analiza wskazuje, że inteligentne specjalizacje warunkują realizację celów strategicznych, a więc determinują wdrożenie strategii innowacji. Jest to szczególnie ważne w aspekcie dostosowania się do unijnych warunków finansowania programów innowacyjności¹³. Ponadto, wskaźniki zastosowane w monitoringu reprezentują i opierają się na celach strategicznych RSI.

3. Inteligentne specjalizacje a wzrost innowacyjności przedsiębiorstw

Przedsiębiorstwa są głównymi aktorami (podmiotami) w modelu wdrażania RSI. To w dużym stopniu do nich jest adresowana ta strategia, są jej beneficjentami. Jednocześnie, co jest bardzo istotne – od zachowań przedsiębiorstw oraz od ich innowacyjności zależy skuteczność we wdrażaniu strategii innowacji, a więc sukces całego projektu. Innowacyjność to zdolność przedsiębiorstwa do opracowywania innowacyjnych projektów, absorpcji innowacji, jej aplikowania i rozpowszechniania. Jest atrybutem przedsiębiorstwa umożliwiającym mu konkurowanie w sytuacji gdy jego przewaga konkurencyjna opiera się na innowacjach¹⁴. Sposobności (szanse) przedsiębiorstw na wzrost innowacyjności związane z rozwojem inteligentnych specjalizacji w regionie wynikają z:

- możliwości prowadzenia działalności biznesowej w ramach danej specjalizacji wykorzystując atrybuty tej specjalizacji umożliwiające wzrost zdolności do tworzenia i absorpcji innowacji,
- korzystania i uczestnictwa w projektach, programach, przedsięwzięciach i działaniach operacyjnych realizowanych w ramach RSI związanych z rozwojem inteligentnych specjalności.

Przedsiębiorstwa mogą zwiększać swoją innowacyjność poprzez udział i korzystanie z przedsięwzięć na rzecz rozwoju inteligentnych specjalizacji. W projekcie modelu wdrożenia takich przedsięwzięć i projektów zaproponowano ponad 120. W tabeli 3 przedstawiono niektóre z nich.

¹² Zespół ekspertów (15 osób) reprezentowany był przez przedstawicieli sfery B+R, biznesu, samorządu i otoczenia biznesu.

¹³ Unia dla innowacji. http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm (22.01.2014).

¹⁴ G.T.M. Hult, R.F. Hurley, G.A. Knight: Innovativeness: Its Antecedents and Impact on Business Performance. „Industrial Marketing Management” 2004, Vol. 33(5), s. 429-438; P. Lynch, M. Walsh, D. Harrington: Defining and Dimensionalizing Organizational Innovativeness, International CHRIE Conference-Refereed Track. USA, 2010 (16.12.2013), s. 6-9.

Tabela 3

Wybrane przedsięwzięcia, programy, projekty i działania operacyjne RSI w województwie śląskim

Typ przedsięwzięcia	Główne programy, projekty i działania operacyjne
1. Inwestowanie w infrastrukturę, w obszarach technologicznych specjalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - projekty badawczo-rozwojowe instytucji naukowych i przedsiębiorstw - konsorcyjne projekty badawcze z komponentem inwestycyjnym - inwestowanie w infrastrukturę wykorzystywaną w projektach badawczo-rozwojowych
2. Wspieranie przedsiębiorstw, w szczególności sektora MŚP w obszarach technologicznych specjalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - programy wsparcia opracowywania i wdrażania wyników prac B+R oraz inkubacji, akceleracji i ekspansji innowacyjnych przedsiębiorstw - promocja eksportu i współpracy międzynarodowej - projekty podnoszenia kompetencji kadr przedsiębiorstw - dokapitalizowanie działających funduszy oraz innych publicznych instytucji finansowych
3. Wsparcie dla obszaru ICT oraz na styku tego obszaru z innymi obszarami technologicznymi działań animujących, integrujących współpracę w regionie	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój istniejących sieci, klastrów, obserwatoriów specjalistycznych - działalność organizacyjna, koordynacyjna i upowszechniająca
4. Tworzenie i wspieranie ośrodków doskonałości technologicznej infrastruktury badań	<ul style="list-style-type: none"> - inwestowanie w infrastrukturę wykorzystywaną w projektach badawczo-rozwojowych
5. Wspieranie funkcjonalno-operacyjnych centrów kompetencji działających na rzecz rozwoju specjalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - profesjonalne usługi doradcze - rozwój i udostępnianie infrastruktury niezbędnej do świadczenia proinnowacyjnych usług
6. Wspieranie kontaktów naukowców z przedsiębiorcami, na rzecz rozwoju specjalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - programy mobilności ukierunkowane na rozwój kompetencji w przedsiębiorstwach
7. Sieci organizacji i centrów kompetencji dla inteligentnej specjalizacji Medycyna	<ul style="list-style-type: none"> - projekt obserwatorium technologicznego i zaplecza inżynierskiego - telemedycyna i wymiana danych medycznych o pacjencie - nanomedycyna
8. Wykreowanie i wdrożenie rozwiązań informatycznych do efektywnego wykorzystania zasobów	<ul style="list-style-type: none"> - wdrożenie rozwiązań informatycznych do efektywnego wykorzystania (w tym współużytkowania) i zarządzania posiadanymi zasobami (w tym ludzkimi i infrastrukturą badawczą)
9. Wspieranie rozwoju uczestnictwa przedsiębiorstw sektora MŚP w sieciach współpracy	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój istniejących sieci i klastrów - działalność organizacyjna, koordynacyjna i upowszechniająca
10. Wspieranie naukowo-badawczych centrów kompetencji	<ul style="list-style-type: none"> - inwestowanie w infrastrukturę wykorzystywaną w projektach badawczo-rozwojowych
11. Wspieranie funkcjonalno-operacyjnych centrów kompetencji	<ul style="list-style-type: none"> - profesjonalne usługi doradcze - rozwój i udostępnianie infrastruktury niezbędnej do świadczenia proinnowacyjnych usług
12. Aktywizacja postaw i grup prosumenckich energii	<ul style="list-style-type: none"> - programy kształcenia w uczelniach wyższych - tworzenie regionalnych standardów prosumenckich - upowszechnianie postaw prosumenckich

Źródło: Opracowano na podstawie: Model wdrożeniowy Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. UM, Katowice 2013, s. 19-79.

Zestawione w tabeli informacje charakteryzujące wybrane przedsięwzięcia wskazują na duże możliwości pośredniego i bezpośredniego wsparcia przedsiębiorstw regionu w zakresie innowacyjności.

Podsumowanie

Bardzo duży dystans dzielący innowacyjność polskiej gospodarki od wielu państw Europy może stanowić w dłuższym czasie istotną barierę jej konkurencyjności, a więc i rozwoju społeczno-gospodarczego państwa. Wzrost innowacyjności jest zatem dla naszego kraju wyzwaniem cywilizacyjnym, a stosowanie skutecznych instrumentów i metod wsparcia innowacji nadrzędnym celem polityki gospodarczej. Jednym z takich narzędzi są regionalne strategie innowacji. Opracowana i realizowana Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 opiera się na inteligentnych specjalizacjach regionu. Przyjęte inteligentne specjalizacje: energetyka, medycyna i ICT powinny umożliwić wykorzystanie potencjału naukowo-badawczego, biznesowego, edukacyjnego i społecznego województwa śląskiego. Głównymi aktorami i beneficjentami rozwoju inteligentnych specjalizacji są przedsiębiorstwa. Charakter, atrybuty specjalizacji, a przede wszystkim podejmowane przedsięwzięcia, projekty i działania dla ich rozwoju umożliwią przedsiębiorstwom tworzenie i absorpcję innowacji. Warunkiem tak osiąganego wzrostu innowacyjności przez przedsiębiorstwo jest jego proinnowacyjna aktywność, kształtowanie i pielęgnowanie kreatywnych postaw pracowników, ich kompetencje, w tym zdolności do współpracy.

Bibliografia

- Brzóska J., Pyka J.: Regionalna strategia innowacji – szansa rozwoju przedsiębiorstw w regionie. W: Restrukturyzacja. Teoria i praktyka w obliczu nowych wyzwań. Red. R. Borowiecki, A. Jaki. Uniwersytet Ekonomiczny, Kraków 2011.
- Brzóska J., Pyka J.: Uwarunkowania wdrożenia RIS w województwie śląskim. Bariery i ograniczenia. W: Nowoczesność przemysłu i usług w warunkach kryzysu i nowych wyzwań. Red. Brzóska, J. Pyka. Akademia Ekonomiczna w Katowicach, Politechnika Śląska, Katowice 2013.
- Carayannis E.G.: The Strategic Management of Technological Learning. FL: CRC Press, Boca Raton 2001.
- David P., Foray D., Hall B.: Smart Specialisation. The Concept. „Knowledge Economists Policy” 2007.

- European Innovation Scoreboard (EIS) 2009. Comparative Analysis and Innovation Performance. February 2010.
- Hult G.T.M., Hurley R.F., Knight G.A.: Innovativeness: Its Antecedents and Impact on Business Performance. „Industrial Marketing Management” 2004.
- Innovation Union Scoreboard 2010. The Innovation Union’s Performance Scoreboard for Research and Innovation. 1 February 2011.
- Innovation Union Scoreboard 2013. Belgium, February 2013.
- Kardas M.: Inteligentna specjalizacja – (nowa) koncepcja polityki innowacyjnej. „Optimum. Studia Ekonomiczne” 2011, nr 2.
- Lynch P., Walsh M., Harrington D.: Defining and Dimensionalizing Organizational Innovativeness, International CHRIE. „Conference-Refereed Track”. USA, 2010 (16.12.2013).
- Model wdrożeniowy Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. UM, Katowice 2013.
- Moore J.F: The Rise of a New Corporate Form. „Washington Quarterly” 1998, Vol. 21, No. 1.
- Prahalad C.K., Krishnan M.S.: New Age of Innovation. Mc Graw Hill, USA 2008.
- Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. Urząd Marszałkowski, Katowice 2013.
- Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013. Urząd Marszałkowski, Katowice 2003.
- Unia dla innowacji. http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm (16.12.2013).

SMART SPECIALIZATION IN A REGION AS AN OPPORTUNITY FOR A COMPANY TO IMPROVE ITS INNOVATIONAL GROWTH

Summary

The Regional Strategy of Innovation in the Silesian region, formulated and realized in years 2013-2020, has been an important factor and an instrument to create and implement innovations. The strategy is intended to develop smart specializations which in Silesia are power industry, medicine and ICT. The paper presents the conception of implementing intelligent innovations and their development as well as it estimates the possibilities of increasing innovativeness in companies which have been making use of programs, and projects released within the framework of the RIS.